

For studerende: Kønsopdelte legegrupper i Søhesten

Information om øvelsen

Indhold

Denne øvelse sætter fokus på ligebehandling i den pædagogiske praksis i forhold til køn. I skal læse casen og derefter i grupper analysere den i forhold til lovuddragene i Bilag: Udvalgte lovuddrag. Casen lægger op til refleksioner over, hvordan børn bliver påvirket af deres køn, fx når en pædagogisk praksis er præget af stereotype kønsopfattelser.

Materialer

Ark med case og en række spørgsmål til arbejdet med casen.

Bilag: Udvalgte lovuddrag. Bilaget indeholder både international og dansk lovgivning, som skal benyttes til at analysere casene ud fra. Print til de studerende.

Introduktion

1. Casen læses

Her kan I læse casen Kønssopdelte legegrupper i Søhesten:

I børnehaven Søhesten har pædagogerne besluttet at dele børnene op efter køn, fordi de over de næste dage vil lave nogle "pigeaktiviteter" og "drengaktiviteter". Kathrine (K) er 4½ år gammel, og har altid nægtet at gå i pigetøj. Tøj købes i drengetøjsafdelingen. Selvom K's venner i børnehaven udelukkende er drenge bliver K placeret i gruppen med pigerne, der skal lave "pigeaktiviteter". Hun trives ikke og savner sine venner, når de er ude at lave aktiviteter. K's mor taler med pædagogerne, og det ender med, at K får lov til at gå med drengegruppen, men her bliver K nu afvist af de andre, der synes, at K ikke er en rigtig dreng. K bliver ked af det.

(Omskrivning af case skrevet af Marie Delgado Ebbesen)

2. Der arbejdes med casen

Diskutér følgende spørgsmål i gruppen:

1. Hvad er jeres umiddelbare tanker om casen?
2. Hvad tænker I om pædagogernes ageren i casen?

Efter disse umiddelbare refleksioner skal I i gruppen diskutere følgende spørgsmål om casen i relation til

Bilag: Udvalgte lovuddrag:

3. Diskutér ud fra Lov om ligestilling af mænd og kvinder Kapitel 1 om den tvungne kønsopdeling af børnene kan være i strid med lovgivningen om ligebehandling.
4. Hvordan mener I, man kan genkende pædagogisk praksis præget af stereotype forestillinger om piger og drenge, og hvordan undgår man at forskelsbehandle børn på grund af køn?

5. Hvad kan man som pædagog gøre for at fremme ligebehandling i forhold til køn fx i børnehaven?
Alene/ sammen med andre? Inddrag gerne de tre udvalgte principper fra Børnekonventionen.
6. Diskutér ud fra Lov om ligestilling af mænd og kvinder Kapitel 1 hvem der har ansvaret for ligestilling i børnehaven. Pædagogen, institutionens ledelse, kommunen, andre?

Bilag: Udvalgte lovuddrag

Du kan herunder læse om ikke-diskrimination og ligebehandling, og se eksempler på, hvor det kommer til udtryk i internationale konventioner og dansk lovgivning. Derudover fremhæves tre centrale principper fra Børnekonventionen.

IKKE-DISKRIMINATION I MENNESKERETTEN

Ligebehandling og ikke-diskrimination er tæt forbundet med hinanden. Ikke-diskriminationsprincippet, der indleder Verdenserklæringen og de fleste konventioner fastslår at alle har lige rettigheder og at diskrimination på grund af de ulovlige diskriminationsgrunde, herunder køn, er forbudt.

IKKE-DISKRIMINATIONSPRINCIPPET

Børnekonventionen Artikel 2

1. Deltagerstaterne skal respektere og sikre de rettigheder, der er fastsat i denne konvention, for ethvert barn inden for deres jurisdiktion, uden forskelsbehandling af nogen art og uden hensyn til barnets eller dets forældres eller værges race, hudfarve, køn, sprog, religion, politiske eller anden anskuelse, national, etnisk eller social oprindelse, formueforhold, handicap, fødsel eller anden stilling.

PRINCIPPET OM BARNETS TARV

Børnekonventionen Artikel 3

I alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for socialt velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, skal barnets tarv komme i første række.

PRINCIPPET OM BARNETS RET TIL INDDRAGELSE

Børnekonventionen Artikel 12

1. Deltagerstaterne skal sikre et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet; barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.

De rettigheder, som børnekonventionen indeholder, og som der ikke må ske diskrimination i relation til, dækker blandt andet over:

- At deltagerstaterne skal yde passende bistand til forældre og værger ift. deres pligt som opdragere af børn og sikre udviklingen af institutioner, ordninger og tjenesteydelser til omsorg for børn (Artikel 18 § 2).
- At deltagerstaternes skal sikre barnets gradvise opnåelse af retten til uddannelse. (Artikel 28 § 1)

Hvis man oversætter disse principper til det pædagogiske arbejde betyder det, at det pædagogen gør over for barnet af det ene køn ikke må være ringere end det pædagogen gør over barnet af det andet køn. Ligestilling skal således fremmes gennem den pædagogiske praksis.

IKKE-DISKRIMINATION IFT. KØN I MENNESKERETTEN

Kvindekonventionen sætter fokus på retten til ikke at blive udsat for forskelsbehandling på grund af køn:

Kvindekonventionen Artikel 5

De deltagende stater skal tage alle passende forholdsregler:

- A) For at ændre mænds og kvinders sociale og kulturelle adfærdsmønstre med henblik på at opnå afskaffelse af fordomme, sædvaner og al anden adfærd, som hviler på den opfattelse, at det ene køn er mere eller mindre værd end det andet, eller på fastlåste kønsroller.

LIGEBEHANDLING OG IKKE-DISKRIMINATION IFT. KØN I DANSK LOVGIVNING

I Lov om ligestilling mellem mænd og kvinder, der gælder bredt i samfundet, fastslås retten til at nyde sine rettigheder i samfundet uden kønsdiskrimination:

Lov om ligestilling af mænd og kvinder Kapitel 1:

§ 1.”Lovens formål er at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd, herunder lige integration, lige indflydelse og lige muligheder i alle samfundets funktioner med udgangspunkt i kvinders og mænds lige værd. Lovens formål er desuden at modvirke direkte og indirekte forskelsbehandling på grund af køn samt at modvirke chikane og sexchikane.”

§ 2. Ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af køn. En instruktion om at forskelsbehandle en person på grund af køn betragtes som forskelsbehandling.

Stk. 2. Der foreligger direkte forskelsbehandling, når en person på grund af køn behandles ringere, end en anden bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation.

Stk. 3. Der foreligger indirekte forskelsbehandling, når en bestemmelse, et kriterium eller en praksis, der tilsyneladende er neutral, vil stille personer af det ene køn særlig ufordelagtigt i forhold til personer af det andet køn, medmindre den pågældende bestemmelse, betingelse eller praksis er objektivt begrundet i et legitimt formål og midlerne til at opfylde dette formål er hensigtsmæssige og nødvendige.

Stk. 4. Hvis en person, der anser sig for krænket, påviser faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at der er udøvet direkte eller indirekte forskelsbehandling, påhviler det modparten at bevise, at ligebehandlingsprincippet ikke er blevet krænket.

§ 3. Ressortministeren kan uanset bestemmelsen i § 2 på eget område tillade foranstaltninger til fremme af ligestilling, der har til formål at forebygge eller opveje forskelsbehandling på grund af køn.

§ 4. Offentlige myndigheder skal inden for deres område arbejde for ligestilling og indarbejde ligestilling i al planlægning og forvaltning.